

CES-Ringmærkning af fugle ved Tømmerby Fjord 2017

Af Tage Leegaard

Tidlig morgen ved Maskinhuset, Tømmerby Fjord. Netstænger synlige. Foto: Tage Leegaard.

CES – Constant Effort Sites – er et fugleringmærkningskoncept, der er udviklet i England i 1981. Konceptet går ud på, at der ringmærkes fast på den samme lokalitet år efter år. Der opstilles og benyttes det samme antal net på nøjagtig de samme steder på lokaliteten efter et fastlagt skema, som går ud på, at man ringmærker 6 timer pr. gang. Det er fra en halv time før solen står op og så 6 timer frem. Tidsrummet er fra den 1. maj til den 29. august, og det er inddelt i 10 dages perioder. Man skal således besøge sitet 12 gange på en sæson – en gang i hver periode, dog med mindst 4 dages mellemrum.

Der er det krav til lokaliteten, at bevoksningen ikke må ændre sig nævneværdigt år for år, og at der skal kunne fanges mindst 250 ynglefugle. Alle fugles vinger skal måles, og fuglenes vægt skal bestemmes. Endvidere må der ikke bruges lokkemidler (foder, lokkelyde mm.) til at trække fuglene til nettene.

Formålet er at kunne følge populationernes bestandsudviklinger. Der kan findes overlevelsesrater for ynglefuglene og deres unger, samt findes mere sikre tal for fuglenes levealder.

CES ringmærkningen påbegyndtes i Danmark i 2004. På det tidspunkt var der allerede 470 sites i Europa, fordelt på 14 lande.

I Nordvestjysk Ringmærkningsgruppe startede vi op med et site ved vestbredden af Ove Sø i Madsted, tæt på Madstedborg. Dette site passede vi i årene 2009-2015, og i den periode håndterede vi godt 4200 fugle på det.

Det var desværre ikke muligt at fortsætte i Madsted, men med velvilje fra Aage Jensens Fonde og specielt bestyreren af Vejlerne, Niels Dahlin Lisborg, lykkedes det at etablere et site ved Tømmerby Fjord med opstart i 2016. For os ringmærkere var det en lettelse at komme fra de mudrede rørskove ved Madsted til dæmningerne ved Maskinhuset ved Tømmerby Fjord, så vi besluttede at udvide aktiviteten fra 16 net i Madsted til 22 net i Tømmerby.

Vi fik et godt år i 2016 med 921 håndterede fugle i alt fordelt på 795 nye fugle og 126 aflæsninger af disse. Vi var således spændte på, hvad 2017 ville bringe, og resultatet kan ses i denne tabel:

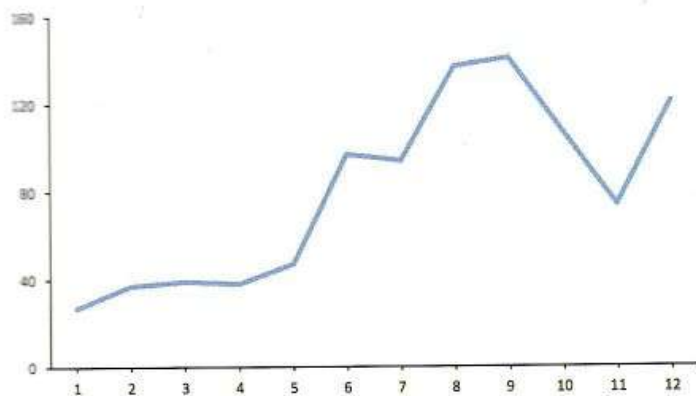
Art	Antal nye	Aflæsninger	I alt
Vandrikse	1	0	1
Gøg	2	0	2
Isfugl	2	0	2
Stor Flagspætte	5	0	5
Landsvale	9	0	9
Bysvale	1	0	1
Gul Vipstjert	1	0	1
Hvid Vipstjert	3	0	3
Gærdesmutte	7	3	10
Jernspurv	1	0	1
Sydlig Blåhals	16	5	21
Solsort	3	0	3
Sivsanger	58	13	71
Rørsanger	191	69	260
Gulbug	1	0	1
Gærdesanger	8	2	10
Tornsanger	44	11	55
Havesanger	10	2	12
Munk	1	0	1
Gransanger	7	0	7
Løvsanger	25	1	26
Fuglekonge	1	0	1
Skægmejse	108	6	114
Blåmejse	17	6	23
Musvit	14	4	18
Rødrygget Tornskade	1	0	1
Stær	9	0	9
Skovspurv	2	0	2
Bogfinke	2	0	2
Lille Gråsiken	3	0	3
Gulspurv	4	0	4
Rørspurv	233	47	280
I alt	790	169	959

Artidens forfatter med fanget Gøg, Tømmerby Fjord, 15. maj 2017. Foto: Lars Schmidt.

I forhold til 2016 var der således tale om en lille fremgang, og – vejret taget i betragtning – ganske tilfredsstillende. Det er naturligt, at der er flere aflæsninger i det andet år, da vi oplever, at ynglefuglene – især Rørsanger og Rørspurv – vender tilbage til deres territorier år efter år.

Det ses tydeligt, at de mest dominerende arter er Rørspurv, Rørsanger og Skægmejse, hvilket også er forventeligt. Tilfredsstillende er det, at antallet af Sivsangere er forholdsvis højt – måske er arten ved at få det bedre? Fangsterne af Sydlig Blåhals er for os noget specielt. En totalfangst på 21 er meget spændende set ud fra, at det er en ret ny art for Nordvestjylland. En af Blåhalsene var i øvrigt mærket på lokaliteten i 2016 – arten er for alvor ved at etablere sig!

Figuren viser fangsttallene for de enkelte perioder. Nedenfor er angivet datointervallerne for de 12 fangstperioder. Der skal ringmærkes en gang pr. periode, og der skal være minimum seks dage mellem. Netterne sættes op en halv time før solopgang, og lukkes seks timer efter.

Periode	Dato	Periode	Dato
1	1/5-10 /5	7	30/6-9/7
2	11/5-20/5	8	10/7-19/7
3	21/5-30/5	9	20/7-29/7
4	31/5-9/6	10	30/7-8/8
5	10 /6-19/6	11	9/8-18/8
6	20/6-29/6	12	19/8-28/8

Sydlig Blåhals, Tømmerby Fjord, 23. maj 2017. Foto: Lars Schmidt.

I periode 4 – begyndelsen af juni – er ynglefuglene så småt ved at være ankommet og allerede i midten af juni ser vi de første ungfugle på vingerne.

Fangsttallet stiger ret støt indtil slutningen af juli, hvor lokaliteten gæstes af et stort antal fugle. Sandsynligvis er fuglene overvejende fra området omkring Tømmerby Fjord og så småt i gang med at bevæge sig mod vinteropholdsstederne.

I midten af august er dette "lokale" træk så småt ved at være overstået for så i slutningen af august at blive afløst af trækkende fugle fra lidt fjernere lokaliteter.

Fælles er det for alle perioder fra slutningen af juli, at det altovervejende er fugle, som er født i 2017, der flyver i nettene. Ynglefuglene starter turen sydpå i slutningen af juli, så snart ungerne kan klare sig selv.

Som noget specielt oplever vi indimellem store koncentrationer af Rørspurve på lokaliteten – måske er det fugle, der mere eller mindre i fællesskab raster i og ved rørskovene i forbindelse med fældningen? Endvidere oplever vi også, at Skægmejsere ind imellem optræder i stort antal, hvorimod der også kan være perioder, hvor vi ingen fanger. Rørsangerens optræden minder i høj grad om det vi har kendt fra Ove Sø, hvor vi ser en stor koncentration af ungfugle i hele træktiden.

Vi ser frem til at komme i gang i maj 2018!

Skægmejse han og hun, Tømmerby Fjord, 23. maj 2017. ▲
Foto: Lars Schmidt.

◀ Rørspurv han, Tømmerby Fjord, 7. maj 2017. Foto: Lars Schmidt.

Sivsanger 1K, Tømmerby Fjord, 15. august 2017.
Foto: Lars Schmidt. ▼

